

PÁLYAISMERET VIZSGÁLATA ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Pákay-Gáspár Timea

Emberi Erőforrás Tanácsadás MA, Levelező

MATE, Vidékfejlesztési és Fenttartható Gazdaság Intézet, Humántudomány és Szakképzési Tanszék, Budai Campus

Belső témavezető: Dr. Fazakas Ida, egyetemi docens, Vidékfejlesztési és Fenttartható Gazdaság Intézet, Humántudomány és Szakképzési Tanszék, Szent István Campus

Napjainkban a megfelelő pályaválasztás kulcsfontosságú a társadalmi beilleszkedés és a gazdasági fejlődés szempontjából. Korábban a társadalmi szerepek és a családi hagyományok határozták meg az egyének életpályáját, ma azonban a tájékoztatás és a tájékozódás igénye a pályaválasztás központi eleme.

Kutatási célkitűzés: a kutatás célja a pályaismeret hatékonyságának vizsgálata, valamint az iskolai pályaaorientációs tevékenységek fejlesztésének támogatása azáltal, hogy a tanulók jobban megértsék a különböző pályák jellemzőit.

Kutatási kérdések: Hogyan befolyásolja az iskolai pályaismeret a tanulók pályaválasztási döntéseit? Milyen módon tudják a tanulók a pályaismereti tudást felhasználni a jövőbeli pályaválasztás során?

Hipotézisek:

- 1.A tanulók pályaismeretének tartalmi elemei megismerhetők, a pálya műveléséhez szükséges tevékenységek, eszközök, anyag megnevezésének vonatkozásában.
- 2.A tanulók sikeresebben teljesítenek a pályaismeret összetevői mentén, ha zárt kérdésekre kell válaszolniuk, mint a nyitott kérdések esetén. Vagyis felismerik a megnevezett pályákat, de maguktól nem tudják megfogalmazni ezeket.
- 3.A pályaismeretük megbízhatóbb, ha munkaeszközhöz kapcsolódik az előhívása az ismereteknek és legkevésbé sikeresek a munkatevékenység összekapcsolásában.
4. A tanulók teljesítménye javul a pályaismereti kérdőív kitöltésében, és pontosabbá válik az általuk alkotott pályakép, ha részt vesznek célzott pályaaorientációs foglalkozásokon.

Anyag és módszer: A kutatás során kérdőívek és statisztikai módszerek alkalmazásával 80 hetedik osztályos diák pályaismeretét vizsgáltuk. Módszerek közé tartozik a Pearson-féle khi-

négyzet próba az SPSS statisztikai program segítségével. A táblázatok százalékos adatait excel tábla segítségével számoltuk.

Kutatási eredmények: A kutatás eredményei alapján a tanulók jól ismerték a pályához kapcsolódó eszközöket és anyagokat, de kevésbé voltak képesek összefüggéseket felismerni a munka tevékenységek között. A diákok számára könnyebb volt zárt kérdésekre helyes válaszokat adni, mint a nyitott kérdésekre. Megfigyelhető volt, hogy azon diákok, akik részt vettek a pályorientációs foglalkozásokon másodjára sokkal jobb eredménnyel töltötték ki a pályaismereti kérdőívet.

Következtetések, javaslatok: Javasolt lenne az iskolai pályorientációs programok fejlesztése különösen az önismereti és pályaismereti elemek erősítése érdekében, hogy a tanulók hatékonyabban tudjanak tájékozódni a pályaválasztási lehetőségek között. A kutatás megerősítette, hogy a strukturált és jól megtervezett pályorientáció jelentősen javíthatja a diákok pályaismeretét.